

VNS 4/2021 vp

Lähettilä: Rappe Jukka (SY) <jukka.rappe@oikeus.fi>

Lähetetty: keskiviikko 15. syyskuuta 2021 8.53

Aihe: VS: VNS 4/2021 vp / lakivaliokunta 14.9.2021

Suulliset vastaukseni valiokunnan jäsenten kysymyksiin liittyivät

1) Riksvastuun toteuttamisen painopisteeseen suhteessa toisaalta alati monimutkaistuvaan vakavaan rikollisuuteen ja toisaalta yhteiskunnassa yleistyvistä ihmisten syrjäytymisestä seuraavaan rikollisuuteen, joka lienee tyypillisesti laajoja kansalaispiirejä koskevaa ns. perinteistä päivittäisrikollisuutta. Riksvastuun toteuttamisesta huolehtivan viranomaisketjun toimintaa on havaintojeni mukaan jo pitkään suunnattu lähinnä niukkojen voimavarojen vuoksi perustellusti priorisoiden ensisijaisesti vakavan rikollisuuden suuntaan. Tämän seurauksena on päivittäisrikollisuus jäänyt vähemmälle huomiolle. Erilaisten rikosoikeudellista toimenpiteistä luopumismenettelyjen käyttäminen on laajentunut huomattavasti sen osalta, varsinkin vähäisemmäksi katsottujen rikosepäilyjen kohdalla. Käytännössä tämä on näkynyt syyttäjätötoiminnassa esimerkiksi siten, että epäiltyjen rikosten esitutkinnan lopettamiset syyttäjien esitutkintaviranomaisten esityksestä tekemillä ns. esitutkinnan rajoittamispäätöksillä ovat moninkertaistuneen viimeisten parinkymmenen vuoden aikana. Rajoittamispäätöksiä tehtiin vuosituhatien alkuvuosina vähemmän kuin 1.000 kpl vuodessa, mutta vuoteen 2018 mennessä niiden määrä oli noussut lähes 20.000:een. Sen jälkeen kasvu näyttää kuitenkin pysähtyneen ja määrä laskenut lievästi. Rikollisuuden kokonaismäärä ei kuitenkaan ole merkittävästi muuttunut, joten kuvattu kehitys on merkinnyt kokonaisuuden näkökulmasta riksvastuun toteutumisen heikentymistä päivittäisrikollisuuden osalta.

2) Selontekomenettelyn merkitykseen ja hyödyllisyyteen. Tältä osin katson käsillä olevan kaltaisten selontekojen olevan varsin merkittäviä erityisesti oikean tilannekuvan saamiseksi esimerkiksi lainsäädännöstä vastaaville kansanedustajille. Käytännössä olen usein havainnut, että ihmisillä on hyvinkin virheellisiä käsityksiä yhteiskunnassa esiintyvän rikollisuuden määrästä, laadusta, merkityksestä ja vahingollisuudesta. Kattavat selonteot ovat omiaan oikaisemaan näitä virheellisiä näkemyksiä, vaikka selonteot olisivatkin käytännön syistä enemmän tai vähemmän yleisluontoisia.

Ystävällisin terveisin,

Jukka Rappe

Apulaisvaltakunnansyyttäjä / Biträdande riksåklagare / Deputy Prosecutor General

Syyttäjälaitos / Åklagarmyndigheten / National Prosecution Authority

Valtakunnansyyttäjän toimisto / Riksåklagarens byrå / Office of the Prosecutor General

Puh/Tel. + 358 50 543 1182

sposti/epost/ email: jukka.rappe@oikeus.fi